

Telegrafulu este de două ori pe săptămână: Duminică și Joi. — Prenumerațiunea se face în Sabiu la expeditorul foiei, pe afară la c. r. poste cu bani găta prin scrisori franceze, adresate către expeditor. Pretulul prenumerațiunii pentru Sabiu este pe anul 7 fl. v. a., iar pe o jumătate de anu 3 fl. 50. Pen-

tru celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarhia pe unu anu 8 fl. iera pe o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. și țieri stroine pe unu 12 1/2 anu 6 fl. Inseratele se platescu pentru întâia ora cu 7 cr. sirulu, pentru a două ora cu 5 1/2 cr. și pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Invitare de prenumerațiune la „Telegrafulu Român“

pre unu patrariu de anu (Aprile-Iuniu) alu anului 1875. — Pretulu abonamentulu pre 1/4 de anu e:

Pentru Sabiu 1 fl 75 cr. v. a.

Pentru Monarhia a austro-ungurésca 2 fl. v. a.

Pentru Romani'a și strai-natate, 3 fl. v. a.

DD. abonanti sunt rugati a nu intardiá cu tramiterea prenumerațiunilor.

Adresele ne rugámu a se scrie curatu, a se pune numai post'a ultima, dara nu câte două poste ultime, și in locu de epistole de prenumerațiune recomandámu on. publ. avisurile postali, (**Posta-Utalyány. — Post-Anweisung.**) cá impreunate cu spese mai putiene și cá mai sigure pentru inaintarea baniloru de prenumerațiune la

Editor'a „Telegrafulu Român“ in Sabiu.

Reflessiuni 309 la situatiunea noua.

II.

S'aruncámu o privire fugitiva asupra politicei nostre dela schimbarea sistemului incóce; sa esaminámu, macaru numai asiá cá prin urechile acului, atitudinea, faptele nostre din acestu restempu dimpreuna cu consecintiele lor. Si cându dicemu a nostra, intielegemu specialu numai politic'a romániloru transilvaneni.

Două tabere ni-se infatisiedia aici: un'a modesta la numeru, nepretensioasa, dara condusa numai de principiulu bine definitu și resolutu alu *activității*; ceea-lalta imposanta la numeru, pretensioasa, dara condusa de ilusiunile unei vane *pasivității* nedisciplinate, si-voitorie; un'a compusa de ómeni folositori, activi și luminati, cari sentiau, ca mai e inca óre-care bine posibilu, la a cărui salvare si triumfu credeau ca trebuie sa contribue cu totii, prin bunavointia și lucru; ceea-lalta compusa din ómeni, nu voimu sa dicemu mai putieniu luminati, dara din ómeni, cari, prin nedreptele loru atacuri contra partidei adverse, au inspiratu neincredere uaci mari pãrti a natiunei, care neincredere a paralisatu, séu mai bine distrusu avantajele, ce trebuiau sa fie rezultatulu naturalu alu unei *activități* sincere, angagiata in lupta pentru dreptulu și existintia natiunei!

Pre cându inse partid'a activistiloru, astfelu atacata și paralisata in tendintiele ei de către taber'a adversa, fu pusa in trist'a positiune de a nu-si mai poté intrebuintia armele in lupt'a pentru drepturile natiunali, la care se angagiase: sa vedemu care este productulu, cari sunt rezultatele eluptate de *passivisti* in favorulu natiunei, fia prin si-voairea, fia prin dulcele lor — *far niente*?

Autonomi'a Transilvaniei?... Dar' acést'a este tocmai jert'a *pasivității*. Cáci unde eram noi atunci, cându *legea uniunii* se pusesse in dis-

cutiunea camerei din Budapést'a? Tramisu-amu noi acolo ómeni de incredere din sinulu nostru, cari sa tradiedie cu puterea in acést'a importanta cestiune, care in primul locu ni-priviá pre noi?... Da, amu tramisu, inse pre cine? O sa vedemu acusi. Unde eram apoi — pentru cá sa nu citámu alte casuri — pre tempulu, cându corpulu legiuitoriu pertractá *legea natiunalității*, *novela electorala* și alte legi de importanta, cari taia in carnea cetatiénului, prin urmare si in a românulu transilvanénu? Noi pe-atunci ne improscámu cu pietre, séu rideamu in pumni de pecalitur'a ce ni-amu trasu unii altor'a, lasandu intre aceste, cá biét'a cauza natiunala sa devina o naia parasita valuriloru, fára busola și fára stea polara!...

A, dar' ni-se va raspunde, ca uniunea Transilvaniei fiindu unu actu seversitu in modu „arbitrariu“, unu actu „de nobis sine nobis“, — românii transilvaneni nu poteau luá parte in diet'a din Budapést'a. Vorba sa fia. Séu cine din noi a uitatu, ca dupa actulu incoronárei, deputatii románi din Transilvani'a, intre cari — primo loco — figurau chiaru unii *matadori* ai partidei pasiviste de astadi, intrandu in diet'a Ungariei, au petrecutu acolo aprópe unu anu de dile, ceea ce involvá in sine dupa logic'a densiloru inca pre atunci recunóscerea uniunii! Dara abstragendu dela acestu faptu, pre care pasivistii lu-interpreta astu-feliu, cine nu pastréza inca in prospeta aducere aminte declaratiunea unui deputatu magiaru din Transilvani'a, facuta solemnelu in sinulu adunárei legiuitorie, declaratiune, prin care demonstrá susu si tare, ca densulu, déca e vorb'a de deputatii románi transilvaneni, este reprezentantulu unui cercu electoralu curatu romanescu din Transilvani'a? Si déca vomu constatá faptul'u, ca asemenea deputatii magiari, alesi prin voturile romániloru, se afla inca destui in camer'a din Budapést'a, — puté-vomu negá óre, fára a fi demintiti la momentu de către insusi acesti deputati, ca românii din Transilvani'a sunt reprezentati in dieta si ca participa la tóte actele ei, — prin urmare si la facerea legiloru prigonitorie pentru natiunalitati si in specialu pentru románi, prin deputatii alesi de ei insisi?... Cáci cestiunea nu e: déca reprezentantii romániloru transilvaneni in diet'a ungerésca sunt séu nu románi? cestiunea e: déca este séu nu tiér'a Transilvaniei representata acolo? Si acést'a nu se poté negá, pentru ca ne desfidu faptele, ne desfidu in gur'a mare acii ce o represinta si cari reprezentandu-o — ne representa si pre noi!

Suntemu sinceri și loiali; de aceea nu ne place a ne insielá prin ilusiuni, ci amu privitu totu-déun'a si privimu si-acum lucrurile astu-feliu, precum ele sunt in adeveru. Nemicu mai periculosu pentru individi asiá, cá pentru popóre, decátu cându ele si-ascundu loru insi-le adeverulu, cându nu voru sa scia ceea ce tóta lumea scia. Sa recunóscemu, ca amu fostu peccatosi; pâna cându nu vomu face acést'a, unu inceputu chiar spre indreptare — este imposibilu!

Sa constatámu inse mai departe faptele. Facurámu mentiune despre acii deputatii magiari, cărora, pentru a ne demintí la ocațiuni bine venite, li-place a se falí in dieta, ca ei represinta acolo si interesele romániloru.

Ei bine, si cui óre datorescu ei mandatele lor obtinute in cercuri electorale asiá dicându curatu românesci? Partidei activiste? Dara acést'a partida dela inceputulu existintiei sele a luptatu sub flamur'a principiulu natiunali de a participá in adeveru la alegeri, inse de a nu alege de cátu románi; — ori unde a potutu sa lucre, ea n'a lucratu, de cátu in sensulu acestui principiu. Este insa óre de lipsa a citá nume si casuri anumite, pentru a constatá, ca nu unulu din fruntasii chiaru ai partidei adverse, lasandu-se a deveni instrumente celor'a ce adi ne stigmatizeza in dieta, — au tãritu cu densii mass'a poporulu nostru in nomolulu intereselor personale, si sub masc'a unei false *pasivități* au introdusu in anim'a vergina a alegatoriloru románi confusiunea si in sufletulu lor indiferentia consciintiloru?! Nu. „Nomin'a suntu odiosa“; deci constatându numai simpluminte faptul'u, ne retienemu de a intrá in detalieri, fiindu pre deplinu satisfacuti, déca celu putieniu acii cu *musc'a pe caciu* — ne voru intielege!

A fostu tempu si ocaziune, cându „Telegr. Român“ a facutu analisis'a tuturor acestor fapte cu de-ameruntulu, astfelu, ca asta-data ne sentim dispensati de a face vorba multa. Trebuia inse a ne face acést'a scurta reamintire a faptelor petrecute, pentru a poté ajunge pre calea consecintiloru la conclusulu, ca: *pasivitatea, — atátu de gravu compromitata, pre de o parte prin si-voairile și inconsecintiele sele, pre de alta parte prin desfreulu proceduriloru electorale, — astadi, fatia cu noi'a situatiune, mai putieniu cá ori cându poté sa aiba efecte salutarie, ba chiaru — si sensu!* —b.

✦ Mai multe foi din capital'a Ungariei se ocupa mai de aprópe cu afacerile politice ale Transilvaniei Asiá „Hon“ atrage atentiunea, ca in Transilvani'a suntu multe de indreptatu, adauge inse, ca in prim'a linia au detorintia deputatii transilvaneni sa arate medilócele si cáile, prin cari s'aru poté face indreptare, facendu propuneri practice si corespundietorie.

„Magyar Ujság“ nu este multiamita cu cele ce se petrecu in Transilvani'a. Dens'a aru dori, cá conferintiele ce le tienu magiarii sa nu pórté, in detrimentulu uniunii, caracteru separatisticu transilvanu, ci municipale, cá si in cealalta parte a Ungariei.

Numit'a foia are in vedere intrunirile, tiente de curendu in Clusiu, in care se fusioneza partidele de mai nainte, dupa prototipulu celoru din Ungari'a propria. Cu totulu altfeliu opinéza „Reform“, carea este incantata de fusioarile partideloru (magiare din Transilvani'a). Ea le considera pre acestea de o victoria asupra *sasiloru și romániloru*, pre cari ii crede, ca suntu, nici mai multu nici mai putieniu, decátu inimici ai statulu.

„Ungarischer Lloyd“ generaliséza cestiunea si are in vedere mai multu rezultatulu generalu alu fusioariloru, atátu dincóce, cátu si dincolo de *dealulu mare*. „Ungarischer Lloyd“ reduce insemnatatea manifestatiuniloru acestor'a la manopere electorali. Dupa parerea sea adeverata constelatiune se va vedé numai dupa alegeri. Atunci, dice, va vedé fia-care cetatiénu, ca óre voiesce partid'a, carea se numesce

acum'a liberala ce-va, si ca óre aceea ce voiesce, este favorabilu tierei, si merita increderea și consimtiementulu populatiunii?

O foia insemnata din Budapést'a, vorbindu intr'unu articolu de fondu despre partidele cele noue din Ungari'a, atinge unele impregiurári *picante*, cari desvelescu in cátu-va situatiunea de pre tempulu crisei ministeriali. In cercuri, dice foia, „cari cultivéza *palavrele mai inalte politice*, se enaréza lucruri de totu minunate despre temeuriile, pentru cari Colomanu *Tisza* — si numai elu — a intratu in regimu, pre cându baronulu *Sennyey* a remasu afara.“ Aceeasi foia continua: „O partida mica, dara puternica, carea nu poté uitá, dara nici iertá evenemintele dela 1866, cugetá ca constelatiunea cea mai noua européna este fórté potrivita pentru o politica de resbunare.“

✦ In cercurile catolice ale Germaniei, cu deosebire in Germani'a de média-dí, se dice ca domnesce o espicabila iritatiune contra principelui *Bismark*. In *Franci'a* regimulu a ajunsu iéra-si la óre care stabilitate, in alte pãrti inca nu lipsescu conjuncturi favorabile si asiá o incercare de coalitiune intre monarchi'a nostra și intre numitele elemente, cu scopu de a umilí pre Prussi'a, n'ar' fi ce-va cu totul totu cutezatu.“

„Fatia cu astu-feliu de fantastarie, asupra căruru, cum amu disu, nu voimu se intrámu in detaiu, trebuia prin o demustratiune *ad oculos* aratata invaliditatea lor si impregiurarea acést'a sa fie contribuitu la compunerea cabinetulu, a cărui sufletu este protestantulu *Tisza*, pre cându *Sennyey* fu indepartatu cu ostentatiune.“

✦ Cestiunea *subventiunárei* gimnasulu românulu din Brasiovu inca n'a disparutu din publicistica, cu tóte ca ni se spune ca ea a intratu déjà pre calea pertratáriloru oficiali in cercurile respective. E tragicomica purtarea diurnalisticii magiare si aru fi si a guvernulu tragicomica cându aru semená cu cea a diurnaleloru. Déca Romani'a poté periclita statulu Ungariei cu 15,000 lei, cari se dau de pomana, atunci sta tristu tréb'a cu Ungari'a, pentru ca Romani'a dupa es-punerea ministrulu respectivu in camera este in pusetiune a dá in anulu viitoriu o subventiune de 30,000 lei, ceea ce dupa purtare si manifestarea diurnaleloru si chiaru si a guvernulu ung. aru fi identicu cu *disolutiunea* statulu ung.; iéra déca aru mai pune 15,000 lei, óre ce s'aru face? „Oester. Coresp.“ fórté intieptiesce le spune magiariloru sa nu-si faca spaima asiá mare din nimic'a, pentruca, odata, subventiunea acést'a o da Romani'a de multu si dupa cum dovedescu faptele n'a inghititu nici pre Austri'a nici pre statulu ungerescu, dara de alta parte nici Romani'a nu s'a spariatu si n'a batutu alarma in lume pentru ajutorulu ce-lu da Austri'a „via consulati“ bisericei rom. cat. din Bucuresci. — Le mai putemu spune spariatiloru domni din Budapést'a, dice „Oest. Cor.“, ca imperatulu Austriei si alu Germaniei si regimurile din tierile acestor'a dau subventiuni regulate si ajutorie accidentale bisericeiloru si scóleloru protestante si de alte confesiuni, dara nu iau plesnitu nimenu prin minte, cá sa tiena astfelu de fapte

de pietate de faptă cu tendințe periculose statului.

Dupa „Pester Lloyd“, patriarhului serbesc a convocata pre membrii consistoriului metropolitan serbesc pentru rezolvarea afacerilor curente. Sedițiile aveau să se încépa luni în 17/29 Martie. — „Srbski Narod“ spune că ministrul ungurescu de culte și instrucțiune publică a aprobat stramutarea Maticiei serbesci la Budapestă.

Alegerile cele nouă dietale, se dice, ca voru să termine cam pre la mijlocul lui Septembrie. Este întrebată ca pôte regimul așteptat până atunci? În toamna au să se adune delegatiunile și aru să dorintă în cercurile normative, că încă în Septembrie să-si pôte țiené delegatiunile sedițiilor. E probabilă dăra, ca alegerile se voru escrie pre la începutul lui Augustu și cercurile cari voru să termine lucrările lor premergătoare voru alege și voru avé să representanți în dieta, celelalte inse voru trebui să aștepte până voru repară ce au stricatu cu amenarea lucrărilor respective.

Sesiunea camerilor României fu închisă Dumineca în 16/28 Martiu de insusi Domnitoriu. Acestă în cuventarea sea vorbesce despre situațiunea internă și esternă a țierei, accentuēza creditul celu mare alu țierei, reformele introduse în armată, în justiția și convențiunile internatiale. Termină cu indigitația la bunatatea stabilității și a întielegerei între camere și regimul. Cuventarea fu întempinată de aplauze entusiastice.

Despre ministeriul din Belgradu aflăm ca a remasu celu mai dinainte cu deosebirea ca portfoiulu de justiția este incredintiatu lui Radovics.

Din Madridu se telegrafēza, ca săiese generali, trei coloneli și mulți ofițieri din armatā carlistă au trecutu pre pamentu franceșu și au recunoscutu pre regele Alfonso.

✕ Dietă Ungariei.

Cas'a reprezentanților a desbatutu în sediția sea delă 19 Martiu n. a. c. bugetulu ministeriului de financie. La urgentă deputatul Madarasz, că ministrul de financie să se ingrigēsca de o stricta folosire a limbii magiare în dregatoriile subalterne, răspunde C. Széll, ca va delatură ori ce abusu în directiunea acestă.

E. Simonyi nu cere delă ministrul celu nou dechiaratiuni esacte relativu la tôte detauriile, ci numai

unu programu generalu concretu, deci ministrul să se pronunție în acestu întielesu.

Ministrul Széll respunde, ca a espusu déjà în genere intențiunile sele. Guvernulu a dechiaratu, ca trebuie să accepte acestu bugetu în genere de basa și ca va face propunerile de reformă cându va substerne celu mai deapropie bugetu. Este usioru a presentă unu programu în frase generali, dăra pentru a substerne proiecte esacte seriose și basate pre calculi se recere tempu. Pentru a acoperi spesele pre anul 1875 nu ni remâne altă de facutu decât să inactivăm proiectele ce le a acceptatu comisiunea contributiunale și pentru deficitulu ce mai remane să dăm din provisiunile cassei, totuși guvernulu și va țiené de datoriu a substerne în bilantiulu bugetulu pre 1876 bazele regulărei financiale.

E. Simonyi, de-si este împedecatu a vorbi prin strigări șgomotoșe, ca n'are dreptu să replice, totuși respunde, ca nu este multiemitu cu reduțiunile propuse de guvernul. Nu e onesta purcedere, a nu vorbi acum de urcarea dărilor, pentru că dūpa alegeri să aducemu proiecte despre urcarea acestor a.

Ministrul de financie Széll, într'o cuventare primită cu lungi aplauze, respinge delă sine acestă invinuire. În primă sea cuventare că ministru a spus sinceru, ca densulu avendu în vedere schimbarea relațiunilor nu a potutu țiené strictu pozițiunea sea, dăra a dechiaratu totu odată, ca guvernulu la casu de lipsa va apelă la patriotismulu și devotamentulu natiunei. O atare suspiciune, cum e cea adusă de antevorbitori trebuie să o respingă oratorulu cu tóta resoluțiunea. Unu programu detaiatu nu se cere, și deca guvernulu și desfășura politică sea financiale în liniamente, domni nu se multiamescu, ci ceru proiecte positive. Oratorulu nu vrea să cerceteze ca ce țiene Simonyi de onestu și ce nu, dăra ce întielege oratorulu sub notiunea onestu, în acestu respectu nu vrea să ia lecțiune delă nimenea, și asiā nici delă Simonyi. Deca guvernulu enumera de-arendulu cele mai de aproape agende, rezultatele reformelor inse, ce vremu să le introducemu nu le esprima în cifre nevoidu să amagiesca pre cineva, — acestă la totu casulu e unu programu, de-si guvernulu nu promite ca va resolve tôte la momentu, togm'a astfelu de promisiuni suntu neoneste și de aceea guvernulu nu le face. Re-

spre a remedia acestu oribilu reu de mare! Numai până acum nimene n'a ganditu a distrugo causă spre a împedecă efectulu. Doi englesii avura de odată aceeași idee, pre care au aplicat'o fia-care într'unu modu diferitu. Numai unulu inse a reusitu: D. Bessemer.

Problemă de resolvatu eră suprimerea legănării bastimentulu din lungisii și curmedisii, și d. Bessemer a imaginatu de a suspendă pre vasulu seu unu salonu, dūpa cum suntu de ordinariu suspendate busolele și lampele, cari conservă, cu tôte loviturile mării, o pozițiune orizontala. Spre a asigură mai multu acestă stabilitate, a asiediatu salonulu în medilocu vasulu, adeca în loculu unde, dūpa legile recunoscute, legănarea e de 7 ori mai mica de câtu dinainte și dinapoi.

Bessemerulu, delă numele inventatorulu seu, nu e placutu la esterioru. Sa-si inchipuēsca cineva unu pesce enormu; pre spinarea acestui pesce s'a construitu unu feliu de casa cu acoperementu italianu; de fia-care parte a pescelui două roti enorme, cari suntu aripele inotătoare a monstrulu puse în miscare prin două masini cu fortia mare; două cârme, puse în miscare printr'unu aparatu idrau-

gimulu a dechiaratu, ca primese o urcare de contributiune de cinci milioane și va introduce acele reforme, cari voru înmulți venitele, deca inse va rezultă unu deficitu permanentu pre care nu-lu putem acoperi, atunci va urcă contributiunile. Nime să nu ne traga la indoiela sinceritatea nesuintelor și serioșitatea intențiunilor noastre.

Cas'a trece apoi la discusiunea speciale a bugetulu, partea cea mai mare se primese într'u întielesulu propunerilor facute de comisiunea financiale.

✕ In cas'a magnatiloru dechiară contele Ferd. Zichy la desbaterea proiectulu de indemnitate, ca nu considera votarea proiectulu de o întrebare de încredere. Oratorulu stimeza pre membrii guvernulu actualu și se bucura, ca în cas'a reprezentativa s'a realizatu o constelațiune sanatoșă de partide, dăra trebuie să-si esprime simpatia ce o are densulu și alti membri din cas'a de susu cu acei deputati, cari compun în cas'a deputatiloru opozițiunea dreptei.

Contele Cziraky voiesce să-si precizeze în desbaterea asupră bugetulu punctulu seu de vedere, densulu saluta nouă constelațiune de partide, până acum cas'a de susu eră legată de consideratiuni către dreptulu de statu, dăra acum cas'a magnatiloru și va luă o țienuta independență și va fi unu factoru considerabilu, cu care pôte calculă guvernulu și partid'a.

Ministrul presedinte br. Wenckheim roga pre domni din camera de susu să pôte și de aici înainte o politica obiectiva.

Cas'a de susu votă dūpa acestă proiectele de legi despre esecutorii judecătoreșci și despre organele intimătoare, mai departe proiectulu indemnității.

✕ In sediția casei ablegatoru, delă 20 Martie s'a pertractatu novelă la §§ 12 și 108 din legea electorala. Ministrul Coloman Tisza respunde la unu atacu din partea lui Helfy, ca nu afla nici o vetamare fatia de impregiurarea ca elu și partid'a sea se numesce liberala, cându cei din 48 se numescu cei mai liberali.

Elu totuși da stangei estreme unu sfatu bunu: paditi-ve dice elu, voi cari ve lasati asiā de bucuros sa ve numesca cei mai liberali! voue nu v'aru trebui nici 1½ anu pentru de

licu, suntu asiediate la fia-care estremitate a vasulu.

Incercările ce s'au facutu în pasulu de Calais au reusitu deplinu. Salonulu sta nemiscatu în tempu ce vasulu se lovesce de valuri.

Deca esteriorulu Bessemerulu pare strainu, nu este totu astu-feliu cu interiorulu. Este cu neputința sa se viseze ce-va mai lucosu.

Salonulu propriu disu, la care ajunge cine-va trecendu de pre podulu vasulu printr'unu vestibulu scoborandu o scara largă și trecendu pre dinaintea unui bufetu, este foarte spațiosu; de juru impregiuru e unu siru de divanuri de stejaru lustruitu, acoperite cu marochinulu cenusiu. În medilocu suntu asiediate alte sofale în asiā modu că persoanele ce stau josu sa nu fia incomodate de cele ce se preumbă; josu este unu tapetu grosu de catifea rosia; paretii suntu decorati cu picturi frumose.

Ventilațiunea este regulată; vēr'a aeru recorosu și curatu, iernă o caldura placută și egală, dăra nici odată mirosulu nesuferitu delă masina. La fia-care estremitate a salonulu suntu apartamente mici pentru dame și o camera de fumatu pentru barbati; între aceste budore se afla două scări largi ce conduc pre podulu salonu-

a nimici libertatea, liberalismulu. Danielu Irányi reflecteza ministrulu de interne ca stângă estrema și fără aprobare separata a opiniunei publice se numesce liberala.

De altcum sa nu judece ministrulu de interne, ci fostulu conducatoriu alu stângei, deca partid'a liberala de acum carea constă din 2/3 partii din partid'a de mai înainte a lui Deak, într'adeveru se pôte numi liberala.

Presedintele Ghyczy taie firulu acestui discursu, dicându, ca nu este la ordinea dilei definițiunea notiunei „liberalu.“

Dūpa acestă se primese cu unanimitate novelă electorale de basa la desbaterea speciale în care nu se mai face nici o modifiațiune adoptându-se testulu comisiunei centrale. Se primese și tratatulu postalulu internatualu.

✕ In „Gaz. Tr.“ nr. 21 cetimur matorea corespundința:

Din marginea Campiei în 25 Martiu a. c. 1875.

Apelulu fratiloru nostri din Clusiu, că români transilvaneni să țienă o adunare electorale, a aflatu în principiu aprobarea diuaristicii nostre. Numai despre modulu compunerii acelei adunări s'au escatu pareri diverginti. Nu scimu, deca acestă divergenția a parerilor, — ori altu ce-va este causă, de tóta cestiunea se pare a fi amortitu?! Fratii nostri din Clusiu inse, că iniciatori, au datorintă, că sa nu lase causă din mână, și sa conchiame ei insisi acea conferința. Modululu compunerii acelei conferințe, statorēsca-lu, pre bazea opiniuniloru desvoltate în deosebitele diuarie române, insisi d-loru, în clubulu român de acolo, prin contielegeri prelabile și cu alti întieginti ori antemnanii memorati în apelu.

Gruparea pre neasteptate a partiteloru natiunei magiare, care acum imperativu, că în tôte cestiunile nostre natiunali, — mai urgentu inse în cestiunea procsimelor alegeri pentru dietă din Budapestă, români transilvaneni să-si aiba statorita ună directiva solidaria.

Din epistole private, ce le primim din deosebitele partii a le Transilvaniei, aflăm, ca în unele locuri s'au și țienutu conferințe locali, spre a-si statorii programă pentru alegerile venitorie. Astfelu aflăm delă Teacă, comitatulu Clusiuului, cum-ca clubulu român alu acelu cercu a conchiamatu

lui. Dependentele acestui salonu suntu la adapostulu ori-cărei miscări, și cându vasulu merge, pasagerii potu avea placerea de a vedea marea furiōșă batendu în cōstele bastimentulu fără să incereze cea mai mica scuturatura.

Celelalte partii a vasulu construitu de d. Bessemer suntu tôte bine și elegante instalate, dăra nu se bucura de privilegiulu imobilității.

Bessemerulu a costatu 2½ milioane franci. Elu e destinatulu pentru trecerea dintre Duvre și Calais. Viteșă sea media e de 7 leghe pre ora. Elu pôte inbarcă în libertate 1,500 pasageri. Vasulu a fostu construitu la Hull dūpa desemnele dlui J. Reed; dăra salonulu și totu ceea ce privește aparatulu de suspensiune, s'a desemnatulu de inventatoriu, care a presidatu la intrégă decoratiune interioara.

Isbuti-va tunelulu proiectatu între Angliā și Franciā? Cine scie; inse francesii și englesii potu de acum așteptă cu pacientia esecutarea giganticulu proiectu, căci suntu la adapostulu acelei ingrozitōre bóle de mare și Bessemerulu a pus în realitate Parisulu și Londră la pōrtă unulu altui a. Si apoi cine pôte să une deca inventiunea nu se va generalisă?

FCISIORA.

Inventiuni.

✕ Reulu (bōla) de mare — combaterea sea — Bessemerulu.

Indată ce pune cine-va piciorulu pre unu bastimentu de mare, primul lucru ce-i lovesce privirea suntu o multime de ciuberasi imprasciate pre totu vasulu și a căroru privire nu prea e invesehitōria.

Deca ai mai caletoritu pre mare, întielegi ce însemnă acele ciuberasi, te scobori în cabina, și incercându a luă o pozițiune orizontale, dūpa ce ti ai pus lānga capulu unulu din acele ciuberasi, inchidi ochii și aștepti că o victima resemnata.

Deca din contra esti novice, stai deasupră, aprindi o țigare, canti ce-va, contemplandu valurile albastre a mării azuri. Dăra indată ce vasulu se departeaza putienu, vederea ti se turbura, o sudore rece ti curge pre frunte, te cuprinde unu reu teribilu, și ai cadea josu fără ajutorulu unui bunu marinaru care te pune josu și ti aduce ciuberasiulu fatalu, a cărui necesitate incepti a o semți. E reulu de mare!

Ce nu s'a facutu spre a preveni,

inteligința și fruntășii români în o conferință pe 6 Martiu, în care s'a luat concluziunea, că la conferința conchiamanda în urm'a apelului clasișilor, acelu cercu să tramita doi deputați, cari acolo să staruiescă pentru primirea următoarei programe :

„Natiunea româna din Transilvania rămâne consecuenta principiilor și portușilor sele de pâna acum'a, prin urmare, pâna la unu altu tempu mai favorabilu, rămâne în cea mai perfecta passivitate fatia cu alegerile dietali în Pest'a; din contra inteligința ei se declara pentru cea mai resoluta activitate, încâtu ei sta prin putintia, pentru a consultă pre totu sufletulu romanu, de a se abstené dela ori și c'ă amestecă pre terenulu politicu; a îndemnă și consultă, cu totu adinsulu pre poporulu român u la implinirea obligamentelor sele, ce datoréza statului, — la retinerea dela beuturi spiritușe, ruinătoare pentru sine și famili'a sea, — și în fine a face totulu în interesulu sc'olei și alu educațiunei poporului român u.“

Despre asemeni concluse avem sciri si din alte părți, cu mai multa ori mai putiena diverginția.

Cine se unifice totulu ?

Conferința asteptata! Z.

Din Serbi'a.

Scirile ce ni venira în dilele ultime din Belgradu nelinicescu pre toti câti iubescu ordinea și voiescu înflorirea și prosperarea Serbiei. De ani înc'oe nu mai înc'eta agitațiunile contr'a tronului și din caus'a acestor turburări desvoltarea pacinica a principatului e imposibila. Vatr'a acestor agitațiuni necurmata este, dupa cum sustieniu unii, Neoplant'a, pre care corespundentele lui „P. Ll.“ o numesce Mec'a tuturor planurilor absurde.

Politic'a ce a urmaritu neuitatulu principe Michailu a aflatu spriginitori și aperiatori devotați și infocati în Serbi'a. Natiunea serbesca a doveditu și principelui Obrenovicu III o supunere nemarginita și venera în trelsulu pre marinosulu seu benefactoriu, înse marele patriotu fu combatutu de agitațiuni din Neoplant'a cu tota furi'a passiunei orbe dându-i-se nobilului principe nomenclatur'a de „panduru turcescu.“ Planurile ce au adusu catastrof'a din Topsisideru s'au fauritu în Neoplant'a. Aceste încercări revoluționarie nu s'au curmatu inca. Liberalulu principe Milanu, în care natiunea vede unic'a garantia sigura a viitorului seu, se ataca cu o furia nerusinata de ultraistii dela „Zastava“, cari lucra neobositi pentru a aduce principatulu în stările caotice, în cari se află și Romani'a pre tempulu lui Ionu Bratianu.

Scupcin'a din anulu acest'a n'a lucratu mai nimicu intru folosulu tiei, din contra se intemplara pre tota diu'a lucruri, cari subsapa stabilitatea stărilor, desvoltarea institutiunilor, concordia între poporu și guvern u, concordia între poporu și guvern u. Si de unde sufla acestu ventu destructiv u din Neoplant'a, capital'a lui Mileticiu, care tramite colegilor sei din Serbi'a regulele de tinenta. Omladin'a din Ungari'a de sudu dirige cu arbitriu suveranu pre socii și uneltele ei din parlamentulu Serbiei. Guvernulu combatu necurmata ac'est'a tinenta nedemna a scupcinei. Interpelatiunea ce se facu de una-dile în caus'a oficiarilor de geniu austro-unguresci, care avé de scopu, sa manifesteze neincerderea Serbiei câtra marele statu vecinu, se dice ca este importata din Neoplant'a pentru ca o atare neincerdere nu existe în poporulu din Serbi'a.

Manifestatiunile în scupcin'a de pâna acum, în pressa, și în societate au numai unu objectu și un'a tinenta, și ac'est'a e: Patri'a trebuie sa fia mai mare, unu planu acest'a, care în tempulu și între impregiurările actuali europene e o chimera. Intr'adeveru

cându vedemu atari nevoitii de espansiune la unu poporu, a cărui stări interne se afla în stadiile primarie de desvoltare, trebuie sa fimu ingrijiati de viitorulu lui. Pre câtu tempu precumpanescu elementele destructive în adunarea ce este chlamata a dirige destinele tiei, nu ne putem asteptă la o desvoltare pacinica și la stabilitatea stărilor în junele principatu.

† Lucrurile în Serbi'a au ajunsu totusi, dupa scirile mai noi, la unu stadiu de pauza. Disolverea Scupcinei ce a urmatu la 24 Martiu n. veni la tempu pentru a pune capetu scenelor ce erau deonestatorie pentru Serbi'a. Picatur'a ce a implutu pocalulu fu falsificarea unui documentu. Lucrulu stă astfelu:

Intr'unu cercu fu omoritu unu omu, P. Grkovits, putieniu înainte de alegerile de t'omna. Se dicea, ca ucisulu a fostu candidatulu de deputatu alu mai multor concetatieni. Guvernulu lui Marinovicu introduse o investigatiune aspra, asasinarii se descoperira si fura predati judecatoriei. Veduv'a acestui asasinatu indreptă o plansore câtra scupcina și adeca câtra fostulu ministru Zumiciu, pre a cărui consciința se dice ca apesa acelu asasinatu. Contrarii fostului ministru presiedinte și de interne Zumiciu sedusera pre veduv'a slaba de anima la acestu pasiu. Scupcin'a transpuse plansoreala comisiunea petitiunaria, alu c'arei presiedinte era Lazarevicu, ministru de justitia și de interne de sub Risticu. Comisiunea are 8 membri, cari intr'unindu-se decidu asupr'a petitiunilor și plansorilor. Plansorea veduvei, dupa cum s'a constatatu în adunarea plenaria, nu veni inaintea comisiunei, ci numai raportorulu o ceti și compuse în modu arbitraru, înse în numele comisiunei, raportulu ce-lu ceti inaintea scupcinei la 23 Martie. Intentiunea era unu blamu pentru Zumiciu. Raportorulu dise „comisiunea a decisu sa se recomende plansorea guvernului spre a se lua în consideratiune.“ Cei-lalti membri din comisiune fiindu de fatia declarara, ca nu sciu absolutu nimicu de ac'est'a plansore, nici nu au vedut'o. Lazarevicu atesta declaratiunea colegilor sei din comisiune. Urmarea acestui pasiu infamulu facutu de raportorulu fu unu tumultu gr'osnicu în scupcina. Din t'ote părțile se radicara acuse asupr'a raportorului, asupr'a unui domnu A. Covacevici, ca aru fi calcatu juramentulu, pentru ca scupcinarii depunu juramentulu pre implinirea consciințioasa a datoritiilor lor și nu se p'ote cugeta ce-va mai neconsciințiosu de câtu purcederea lui Covacevici. Altii lu numira „hotiu“, criminalistu. Pedeps'a cea mai mica ce o merită acestu deputatu era sa fia aruncatu afara din parlamentu că unu membru nedemnu pentru a mantui on'orea scupcinei, dara vicepresiedintele Scupcinei, care fu dejudecatu odata la internare și perderea drepturilor de cetatienu, unu amicu intimu alu lui Mileticiu; Ief. Gruiciu nu admise votarea ce se asteptă de câtra cei mai multi, ci factu partisanilor sei, cari toti suntu agitațiuni și subminatori, unu semnu și parasu impreuna cu densii sal'a. Scupcin'a deveni necapabila de a duce resolutiuni și cei 75 membri ce au mai ramas s'au departatu disgustati asupr'a acestui scandalu.

A d'ou'a di se substernura scupcinei trei propuneri în ac'est'a causa, un'a voiă eschiderea dlui Covacevici, nepotendu sa mai siéda nimene intr'o adunare cu unu omu f'ara on'ore; dlui Marinovicu voiă numai sa se declare loculu lui Covac. în comisiune de vacantu și sa i se lase densulu a face celelalte în interesulu demnității parlamentarie (sa-si depuna adeca mandatulu.) Dara Kaljevicu, fostu ministru de financia, amicul lui Mileticiu, membrulu asiá numitei „clice liberale“ propuse, sa se esprime lui Covacev.

aversiune, sa se se'ota din comisiune, sa remana inse membru în parlamentu. Neprimindu-se cele doue propuneri dintăiu era probabilu ca se va primi cea din urma. Cele mai bune elemente inse nu voira sa remana în casa și parasira sal'a devenindu astufeliu scupcin'a necapabila de a aduce concluse.

Dintre acesti 44 deputati dedura la 25 Martie 33 insi declaratiunea, ca nu mai potu siéda în scupcina cu unu „neonestu“ și remasera pre galeria între spectatori. Optu deputati, între cari și fostulu ministru presiedinte Marinovicu, depusera mandatulu lor și astu-feliu scupcin'a fu de facto disolvata. Guvernulu n'avea sa faca altu ce-va decatu sa svatuiasca pre domnitorulu sa disolve scupcin'a și formalmente, ceea ce si urma.

Astu-feliu se termină parlamentulu din anulu 1875, care încalci t'ote relatiunile, s'gudu t'ote institutiunile, submina principiulu autorității, denega totu patriotismulu și care desceptă t'ote passiunile. A int'revenitu unu punctu de pauza, lucrulu are inca sa încépa.

Unu incidentu seriosu în orientu.

Vien'a, în 20 Martie.

„In Constantinopole s'a petrecutu în septamănilor din urma unu incidentu, care intr'adeveru pare a fi inlaturatu acum'a, dara ale cărui consecințe se voru vedea curendu în modulu celu mai regretabilu, si voru exercitá o influința asupr'a relatiunilor dintre Austri'a și P'orta. Amu primitu dilele acestea o telegrama din Constantinopole, care vorbesce de acestu incidentu că de o cestiune resolvata. Ac'esta telegrama inse nu spunea nimicu despre fondulu cestiunei, și puteamu numai sa presupunem, ca este vorb'a de c'ăile ferate din Rumeli'a. Diuariulu „Times“ contine și elu o telegrama din Constantinopole, și confirma presupunerea noastră. Dara între ac'esta telegrama și siedinti'a pre care contele Zichy a avutu-o acum diece dile la sultanulu, se afla o istorie lunga plina de momente agitate, pre care le vomu nară aci dupa o scrisore din Constantinopole dela 11 Martie, care scrisore — lucru straniu — a facutu diece dile pre drumu pâna a ajunsu la adres'a noastră. Eata ce ne scrie corespondentulu nostru cu acea data:

„Me grabescu a ve insciința despre unu incidentu f'orte seriosu, care s'a petrecutu între ambasada austro-ungara și I. P'orta. Este vorb'a de ceea ce s'a petrecutu la o audientia, pre care a avutu contele Zichy dilele acestea la sultanu. Contele Zichy a facutu ore-cari revelatiuni sultanului în cestiunea c'ailor ferate din Rumeli'a și a junctiunei lor cu c'ăile ferate austriace și serbe, precum și a combinatiunilor cari suntu la ordinea dilei în privinti'a terminării resoului din Rumeli'a. Se pare inse ca ambasadorulu austro-ungaru a mai facutu revelatiuni cu ac'esta ocaziune si în privinti'a schimbării natiunalității societății „d'exploitation des chemins de feru de Rumélie“, despre care se scie, ca si-a mutatu resiedinti'a dela Parisu la Vien'a, transformandu-se din societate francesa în societate austriaca. Sultanulu a ascultat pre ambasadorulu d-v'ost'ra și a disu apoi, ca n'are nimicu de objectatu contr'a acestei transformări a societății de exploatațiune. Pre bas a acestor cuvinte ale sultanului contele Zichy telegrafă la Vien'a, ca acestu punctu importantu se p'ote privi că resolvatu în urm'a asigurării ce i s'a datu de câtra ins'asi Majestatea Sea sultanulu. Abia inse contele Zichy espedase ac'esta depesia, cându i se comunică din partea marelui viziru, ca sultanulu nu este de locu dispusu, a resolvá cestiunea în sensulu, în care a luat-o contele Zichy, și ca supositiunea, ca

esista o neintelegere în ac'esta privintia, este cu atātu mai fondata, cu câtu sultanulu a tramisu în ac'elasi tempu I. Porti nisce instructiuni, cari suntu cu totulu opuse interpretatiunei contelui Zichy. Lesne se p'ote intielege câtu de multu contele Zichy a fostu surprinsu și atinsu de ac'esta declaratiune a marelui viziru, Hussein Avni-Pasi'a. Elu intrerupse indata relatiunile sele personale cu marele viziru, și si rezervă espresu a transia ac'esta cestiune. Elu ceru acum o noua audientia sultanului, spre a se esplică cu M. S. în ac'esta afacere invocandu instructiunile pre cari le-a primitu de atunci dela guvernulu seu. Incidentulu este f'orte seriosu, și a produsu o sensatiune extraordinaria în cercurile diplomatice de aci. Lucrulu este cu atātu mai dificilu, cu câtu este vorb'a pre de oparte de cuvintele suveranului și de alta parte de aceea ce sustiene unu ambasadoru, puteti intielege de ce me abtieniu într'unu asemenea casu dela ori-ce parere. Me marginescu a ve comunică, pâna cându lucrulu se va deslusí, ca contele Zichy, cu dreptu seu cu nedreptu, crede a scí ca marele viziru s'a prezentatu la sultanulu indata dupa audientia sea, și l'a îndemnatu a nu admite cu nici unu pretiu cá societatea de exploatațiune sa devina o societate austriaca. Cerearea dlui Zichy pentru o noua siedintia nu ajunse la palatu decatu a séra. Pâna astadi, sultanulu inca n'a comunicatu sublimei Porti diu'a și ór'a cându va primi pre ambasadorulu austriacu. Despre contele Zichy se dice ca a declarat ca are sa faca Majestății Sele sultanulu o comunicare din partea imperatului Franciscu Iosefu. Invitatu de P'orta, a spune din nainte scopulu audientiei, dupa usulu diplomaticu de aci, elu refusa ori-ce deslusire. Pre l'anga ac'est'a sultanulu este angajatulu órecum în persóna în ac'esta afacere, căci prin marele viziru a aflatu declaratiunea contelui Zichy ca a primitu aprobarea imperiala pentru schimbarea natiunalității societății de exploatațiune. Asemenea sultanulu a tramisu pre unulu din camerierii sei la contele Zichy spre a-i spune ca cuvintele sele n'aveau sensulu pre care i le atribue ambasadorulu.

„Ambasadorulu Germaniei și ac'el'a alu Angliei au facutu totu, spre a aplaná acestu incidentu. Marele-Viziru se da dupa spatele Sultanului, i'era contele Zichy nu voiesce și nu p'ote sa se desmintă pre sinesi. Curendu voiu fi în stare a ve dá deslusiri mai de apr'ope despre t'ote acestea. Telegrafulu pre de alta parte ne va incunoscintiá asemenea preste putieniu despre rezultatulu noiei audientie ce va avé contele Zichy la palatu. . . Aci nu se vorbesce de câtu de ac'esta afacere.“

Noi, continua „Nou'a Pressa libera“, ne abtieniu dela ori-ce comentariu, în privinti'a acestui incidentu. Voiu mai adaugá inca, ceea ce spune o telegrama dela 18 ale curentei din Constantinopole despre rezultatulu noiei audientie ce a avutu ambasadorulu Austro-Ungaru la 17 ale ac'estei'a la Sultanulu. Eata ce dice ac'esta telegrama: „Sultanulu a recunoscutu ca ambasadorulu Austro-Ungaru a raportatu guvernului seu intr'unu modu corectu despre vorbele pronuntiate de M. S. în audientia din urma. Sultanulu inse mai declara ca, dupa o cugetare mai matura, consideratiuni financiare lu silesu (pre Sultanu) a modificá intentiunile sele primitive în privinti'a terminării constructiunei c'ailor ferate otomane. Sultanulu adauge, ca a adresatu ambasadorului o scrisore în acestu sensu, spre alu insciința despre ac'esta noua vointia a sea. Cu unu cuventu, ambasadorulu Austro-Ungaru a primitu, în ceea ce privește persón'a sea, satisfactiunea cea mai stralucita; guvernulu austriacu inse a suferitu unu esiecu cu cererea sea, căci Sultanulu

a gasitu de cuviintia a retrage ceea ce a declarat mai nainte.

Dupa ce mai vorbesce „Noua Presa libera” despre diferitele influentie ce au jucat rolul cu acesta ocaziune la sublima Pórta, fólá vienesa dice:

In decursulu acestui incidentu se dice ca a fostu unu momentu in care mai ca se pronuntias ruptur'a formale intre Vien'a si Constantinople; si atátu contele Zichy dela Bosforu, cátu si ambasadorulu Turciei din Vien'a erau gat'a de plecarea. Insa, este naturalu ca Austri'a nu va primí asiá de lesne esiculu suferitu... „Pr.”

† Romani'a.

Bucuresci, 12 Martiu 1875.

In siedintia de astadi a camerei guvernulu a retrasu proiectulu de lege relativu la liniile ferate Predealu si Aiudu, spre a se presentá la nou'a adunare, in sesiunea sea extraordinaria dela primaver'a acest'a, cu unu proiectu de concessiune avendu si numele concesionariulu.

Acésta solutiune noua ce s'a datu cestiunei ni se pare forte practica, si de natura a raspunde la scopulu propusu.

In adeveru, proiectulu-tipu, presentatu de guvern, nu cuprindea nume de concesionariu, nu constituia dara unu contractu intre doue párti. Trebuia mai intai a se face o concurentia, dupa unu terminu celu putienu de doue luni, adeca pre la 1 Maiu viitoriu, si atunci numai, gasindu-se concesionariulu, proiectulu votatu de adunare devenia contractu incheiatu intre doue párti.

Lucrulu era forte regulatu; si se putea face, dupa cum se si face in mai multe staturi. Proiectulu-tipu, lucratu in urm'a unoru studii preliminare, si dupa modelulu celor mai bune concessiuni din Europ'a, putea afla concurenti, cari sa ofere cele mai bune conditiuni si avantagie pentru statu.

Inse, pentru ca acestu proiectu-tipu nu era deja unu contractu, deputatii aru fi pututu crede ca-lu potu modifica preste limitele impuse de esperintia si practica ómenilor speciali. De aci resulta ca acestu proiectu putea fi espusu a deveni nerealisabilu, adeca ca la 1 Maiu, cându s'aru fi anuntiatu concurentia, sa nu se fi gasitu concurenti cari sa primésca conditiunile ce elu continea. Eata dara noue amenári, noue intarrieri, noue interveniri ale camerelor.

Pre de alta parte, putea óre guvernulu sa se departeze dela principiulu concurentiei, celu mai onestu si mai practic midilocu spre a se executá o linia ferata? Negresitu ca nu. Aru fi potutu deci primí propunerile unei companii englese ce se presentase acum chiaru, la camera? Nici acest'a nu se putea; cáci unu guvern seriosu nu poté, in doue séu trei dile, in scurtulu terminu care mai remasese pana la inchiderea sesiunei si legislaturei, sa se pronuncia ca este buna ori rea cutare propunere, cutare cerere de concessiune.

Asia dara, spre a se evita atátu confusiunea in spirite si in idei, spre a se evita tote necuviintiele ce aru fi rezultatu din o desbatere precipitata, spre a se mentiené, in fine, cu sántienia si in realitate principiulu concurentiei, guvernulu a facutu multu mai bine de a retrage proiectulu-tip, spre a se presintá, preste totu doue séu trei luni, cu o concessiune.

Scopulu se atinge totu atát'a de bine si de siguru cá cu proiectulu-tipu, si se evita ori-ce necuviintia eventuala.

Guvernulu are tempu a publicá concursulu, acum ca are bazele ce i s'au formulatu prin studiele ce a facutu. Companiele de ori-ce natiuna-

litate — si noi amu dorí prea multu cá sa fia si romana de se va putea — au tempu sa studieze si planurile guvernulu. Acest'a, alegendu compania ce va crede ca este cea mai serioasa si ofere cele mai bune conditiuni, va forma concessiunea, cá contractu, si o va supune aprobárei fitórei camere.

Se intielege inse ca, spre a nu se perde campania verei anulii acestuia, camer'a noua trebuie a se chie-má, in primaver'a acest'a, in sesiune extraordinaria.

Trebuie ierasi sa mai adaugemu ca se intielege, totu de sine, ca guvernulu nu trebuie si nu póte sa prefereze decátu o compania serioasa. Cu facatori de afaceri, si cu saimari nu trebuie sa avemu a face. Ni se va raspunde ca si acestia voru dá cautiune, si, ca, deca nu se voru tiené de cuventu, voru perde cautiunea, in favórea statului. Asia este. Din nenorocire acest'a s'a si intemplat; cáci cu totii ne aducemu aminte acum, pre la 1863, unu intreprindietoriu englesu d. Ward, neputendu a se tiené de contractulu seu de linia ferata, statulu i confiscá trei sute mii franci ce-i depusesse cá cautiune.

Ei bine, acest'a este dreptu, in fondu. Inse este neplacutu in forma; si, putemu adauge, este putienu demnu pentru unu statu de a ruiná unu individuu, care si-a facutu ilusiuni asupra puteriloru sele.

Statulu romanu trebuie dara sa caute tote midilócele de a evita cá sa confisce la cautiuni ale particulariloru. Marturisimu ca amu fostu mandri cându amu vedintu astadi ca cea mai mare parte a camerei a aplaudatu pre dlu presiedinte alu consiliulu care, vorbindu de retragerea proiectulu-tipu, a declarat ca va fi fericitu cându camer'a va autorisá pre ministeriu sa inapoeze dlui Ward sum'a ce i s'a confiscatu.

Asia dara, spre a se evita in viitoriu asemenea inconveniente, guvernulu va cautá, neaperatu, sa concéda cele doue linii dela Predealu si Aiudu la o compania serioasa, care sa aiba destulu creditu si destula aptitudine spre a esecutá la terminu lucrarea ce i s'a incredintiatu.

„Press'a.”

† S-Sebesiu 3/10 1875 s. v.

Astadi tienú sinodulu protopescu gr. or. alu tractulu S-Sebesiu, siedintia ordinaria conformu §-lui 45 din St. org. fara a respectá tenórea § 42 prin aceea ca nu s'au publicatu la tempulu normatu in lege obiectele pertractande, au participatu de abia atitia membri cáti au fostu capabili a satisfacere legei precum si vre-o cáti-va auditori, dupa un'a si alta propunere urmá din partea presiedintelui o propunere exagerata si plina de catranu care provóca sinodulu cu tota virtutea cuventulu ca acest'a sa remonstreze contr'a Consistoriulu archidiecesanu care cu nedreptulu alterandu conclusulu sinodulu eparchialu ce luase numai 4 comune, prin altu conclusu alu seu a luat ilegalmente 8 comune dela acestu tractu; tactulu oratorei la acestu obiectu nu avea nici celu mai putienu spiritulu parlamentariu — ci numai unu negru spiritulu de resbunare, se mai vorbí putienu despre comun'a din acestu tractu „Saracseu” care prin noua acesta arondare de presente nu apartiene nici la unu tractu — prin urmare e perduta, aci se pare prin ironia ca cineva s'aru fi ajunsu óre-ce scopu de multu doritu, mai incolo se dede spre cetire o actiune a unoru individi din Pianulu de josu pentru defraudarile si ilegalitátile comise din partea episcopiei, si aci cá si pana aci afla domnulu presiedinte vin'a nu numai la unulu la doi, séu la diece, ci la

totu satulu, singuru numai domnia sea e omu fara vina in tote afacerile ba dóra si speréza a si cáscigiu titlu de infalibilu, deiei Dumnedieu! La revedere. P. R.

Varietáti.

Superintendentulu bisericei unitarie din Transilvania Ioanu Kriza a muritu in Clusiu in 26 Martiu a. c.

† (*) Ioanu Cretiu, secretariu magistratualu, cá consociu, Victoria Cretiu, cá fica, abia de 3 ani si Ecaterina Panga, cá mama, Demetriu Popoviciu, cá unchiu, Costantinu Bugarschi si Nicolau Nadasdi, toti negutiatori in Sibiu, cá veri, dinpreuna cu societile sele Ecaterina, Elisabeta si Elen'a, cea dintai, cá matusia si aceste cá verisóre dulci, precum si minoreni veri si resp. verisóra: Constantinu, Arcti, Demetriu si Ioanu Popoviciu, -- anuntia cu animile frante de dorere si pline de doliu, ca multu iubita loru consórta si respective mama, fica, nepóta si verisóra Apolonia Cretiu nascuta Panga in 29 Martie n. la 7 óre sér'a, dupa unu morbu greu si indelungatu de peptu, provediuta cu s. s. taine, in alu 27-le anu alu etatiei si abia alu 5-le alu fericitei sele casatorie, si-dete nobilulu si blandulu seu sufletu in mánile Creatorelui.

Remasitiile pamentesci ale repodatei in Domnulu se voru asiedia in cimiteriulu gr. cat. din suburbiulu Port'a Turnului adi la 1 Aprile, la 3 óre dupa ameadia-di, fiindu pofititi a asistá la acest'a ceremonia funebra toti consangeni, amici si binevoitorii cunoscuti. Fia-i tierán'a usióra!

Sibiu in 30 Martie 1875.

† (*) (Parastasu pentru Escelentia Sea baronulu L. Basiliu Popu) se va celebrá, precum ni se impartasiesce, máne Vineri in 21 Martie (2 Aprile) c. la órele 9 de diminetia in biserica greco-catolica de aici, intrunitu fiindu pre diu'a aceea la siedintia cuartala sinodulu bisericescu si senatulu scolastecu din protopopiatulu 1-iu alu Sibiulu.

† (*) Reuniunea sodaliloru romani din Clusiu, anuntia de noi inca de multu, dupa cum cetimu in „Gaz. Tr.” Nr. 21 s'a constituitu definitivu domineca in 7 Fauru a. c. (Si se face cunoscuta publiculu numai la 28 Martiu!!! Nu imputámu, dara ne mirámu de indiferentismulu nostru natiunalu!). Iniativ'a cea dintai la infintierea acestei reuniuni, pre cátu scimu noi, a luat-o dlu Iosifu Popu, as. de triid. in Brasiovu, Gazet'a, respective cor. Gazetei inse ne asigura ca in prim'a linia meritulu infintierei cade dlui Dr. Grigoriu Silasi, prof. la universitatea din Clusiu si acest'a o credemu si noi, cari cunoscemu zelulu acestui barbatu. Ce amu doritu reuniunei la constituirea ei definitiva, i dorimu acum: si totu-déun'a!

† (*) Deianu a fugitu din arestulu dela tribunalulu reg. din locu, strad'a Hurezului. Cum? a spartu zidulu si a trecut cu alti trei companioni in gradina invecinata si de aci mai departe. Dara cum a potutu sparge? de unde a avutu instrumente si cum nu s'a potutu observá nimene? acest'a este ce laicii in lucruri de aceste nu-si potu esplicá.

† (*) Tribunalulu sectiunea II-a a pronuntiatu eri sentintia sea in privintia reclamatiunei facuta de nenorocitul mire, despre care amu vorbitu in numerulu precedentu. Otarirea admite in parte, reclamatiunea si condémna pre parintele miresei numai la restitutiunea daruriloru de nunta cele-lalte pretentiuni de despagubire s'a respinsu. Cum amu disu si in numerulu precedentu cestiunea sub raportulu juridicu este multu discutabila, inse creámu ca deca s'a gasitu ecuitabilu ca mirés'a sa nu profite de lucrurile daruite din cauza ca nu s'au indeplinitu promisiunea la casatorie,

aru fi fostu totu atátu de ecuitabile cá sa fia despagubitu mirele si de cheltuelile facute prin imprudentia, s'au neglignencia parintelui miresei care nu s'a informatu mai dinainte despre antecedentele tinarului, spre a evita ori-ce prejudetiu. „C. d. I.”

Burs'a de Vien'a.

Din 18/30 Martiu 1875.

Metalicele 5%	71 30
Imprumutulu nationalu 5% (argintu)	75 85
Imprumutulu de statu din 1860	112 60
Actiuni de banca	960 —
Actiuni de creditu	238 50
London	111 35
Obligatiuni de desdaunare Unguresci	79 50
„ „ „ Temisoreno	77 50
„ „ „ Ardelenesci	76 —
„ „ „ Croato-slavone	80 —
Argintu	104 45
Galbinu	5 23
Napoleonu d'auru (poli)	8 89 1/2

Publicatiune.

In 6 Aprile 1875 st. n. se va tiené in cancelaria comunalu din Vladeni licitatiune publica pentru edificarea unei noue biserici gr. or. in Vladeni.

Sumele computate se cuprinde:

- Pentru edificarea didului afara de materialu. 6800 fl. v. a.
- Pentru lucrulu din lemnu . . . 1350 fl.
- Pentru masariu-lacatusiu coloratutinichieru si glajariu cu materialulu 1950 fl. 10,100 fl.

Afara de acest'a celalaltu materialu lu liferéza comun'a, vadiumu este 5% si cautiunea 10%. Planulu precum si conditiunile, se potu vedea in cancelaria comunale in Vladeni in tote dilele.

Vladeni in 20 Martie 1875.

Iacobu Balcasiu

parochu

Iacobu Zorc'a

(3—3)

notariu.

† Edictu.

Simeonu Muntiu din Rahau carele de doi ani parasí pre soci'a sea Maria Zacharia din Heghigu fara a se sci loculu petrecerii sele — se citéza a se presentá in terminu de unu anu de dile la subsemnatulu foru matrimoniale, incependu dela datulu de josu, — cáci in casu contrariu procesulu divortiale intentatu asupra sea, se va pertractá si decide si in absentia lui.

Elópatacu in 1 Martie 1875.

Scaunulu ppecu gr. or. alu Heghigului, cá foru matrimoniale.

Ioanu Mog'a

(1—3)

Adm prot.

† Spre orientare

pentru bolnavii de gura si de dinti, precum si pentru cei ce au lipsa de dinti!!

Doctorulu si tehniculu de dinti C. ZINZ, cá practiculu de 20 de ani si provediutu cu diplom'a Universitatiei c. r. de Vien'a, se recomanda pentru vindecarea tuturor bóleloru de gura si dinti, fia, cá acelea sa devina dela dinti séu alte cause; intr'asemenea ofera densulu prepararea de dinti singurateci, precum si de coróne de dinti intregi dupa metodulu celu mai nou eglesu si americanu; pre langa acestea mai posede densulu si unu mijlocu unicu in feliulu seu, prin care ori-ce dorere de dinti se póte vindecá fara dorere si fara delaturarea dintelului pre langa garantia. — Bolnavii intr'adeveru fara midilóce se voru lacuí gratisu la óra 12—1.

In fine va zaboví densulu in escursiunile sele la tote orasiele dupa trebuintia asiá, incátu sa póta satisfacere comandelor on. patienti pe deplinu.

A conversá dela 10—12 si dela 3—5 óre.

Locuintia e in casele lui Iahn pe Wis Nr. 254.

Tempulu ce va petrece e pana 20—30 Aprile anulu curentu.

(11—12)